Ն. 4091 1903 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 5/18 ՉԱՐԹԷՆՊԻՀ 20 ՆՃԻ ԱԷՆԷ 29 ՇԱՊԱՆ 1321 — 5 ԹՐԸՇԻՆԻ ՄԱՆԻ 1319

ՄԷՋՄՈՒԱԼԻԱԼԻՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաճբատա իրի տեճա եանի ՉԱՐԹԷՆՊԻՀ վէ ՃՈՒՄԱՍ. ԻՐԹԷՄԻԿԻՆԷՐի ՆԷՐ օրունուր։

ՆԻՒՍԽԷՍԻ 30 ԲԱՐ.

مجموعة اخبار
بك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو ٦٥

ԱՊՕՆԷ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղշ., = 6 այլրզը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85 := 6 Այլրզը 45 ղշ. արբ։ = Մէմալիքի էճնէպիէ իչին սէնէլիկի 20 ֆր. արբ։ = Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտարը։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տրբ։ = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = Վինճի սահիֆէնին սրբասը 5, Ճնճի վէ Յիւնճիւ սահիֆէլէրին հէր սրբասը 3, վէ Կիւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սրբասը 1 ղշ. տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իանիէճէք իլանաթ իչին այրընճա բաղարլըգ օլունուր։

Ղազէթայա միւթէալիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա։ = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65։

ՊԱՋԸ ՄԻԻԼԱՀԱՋԱԹ

Պիր միլլէթին պաշլըճա մէղիյէթլէրինտէն պիրի տէ համիյէթէրվէրլիք պիր։ Ասարը համիյէթին տէրէճէսինտէն չու եա պու ճէմաաթին հիսսիեաթը ալիյէսի, նազիքէսի թայեին օլունապիլիր։ Համիյէթ՝ քիլիսէլէր հագգընտա, համիյէթ՝ մէքթէպլէր հագգընտա, համիյէթ՝ խասթակեան, ֆուգարա վէ ումում պիչարէկեան հագգընտա վագը օլուր իսկ, պիթթապի պու ասարը համիյէթքեարանէ՝ էրպապընդն հիսսիեաթը ալիյէսինի խսպաթ իթտիկի գաասր, մէնսուպ օլուգլարը ճէմաաթլարա տախի պիւյիւք պիր վէսիլէի իֆթիխար ու չէրէֆ օլուր։

Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթըմըզ, պու չէրէֆ ու իֆթիխարատան պիւսպիւթինն մահրում տրը տէնիլէմէզ։ Եէթմիշ սէքսէն սէնէլիք պիր թէչքիլաթո ըսմիէյի հայիզ օլմասըյլա պէրաբէր, կէրէք բուհանի մէնէտարլարըմըզ վէ կէրէք ավամ մէնուուպ միւթէպէրան վէ էնլի սէրվէթիմիզ իչինտէ, քիլիսէ, մէքթէպ, խասթախանէ վէ սաիրէ ինչաաթընտա համիյէթ վէ զայրէթլէրինի սիրիզ իթմէէն օլտուգճա միւհիմլէրէմ վէ խայրխահ զաթլար զուհուր իթմիշ տիր, վէ պու կիւն, Տէրսաատէթտէ վէ թաշրալարտա Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթըմըզըն էլլէրինտէ պուլունան ազ չօգ միւէսսիսաթը բուհանիէ վէ խայրիէ՝ հէր օ էրպապը համիյէթին հիմմէթլէրի սաեէսինտէ տիր։ Տահա պիր գաչ սէնէ էվվէլ Մըսրը Մէրխասասը Արհ. Սապպաղեան Պողոս Եպիսկոպոս, վէ կէչէնլէրտէ տախի Մարաշն Մէրխասասը Արհ. Կիւլեան Յուսիկ Արքեպիսկոպոս, մէնսուպ օլտուգլարը վէ տէրունինտէ պիւյիւյիւգ թալիմ ու թէրպիէ կէօրտիւքլէրի Զմմառ վանքընն հիւսնի իսարէսինէ, թէրագգըսընա մէտար օլմագ իւզրէ, պիրի՝ միւթէսարրըֆ օլտուղը գօճա պիր տէյիրմէնի, վէ տիկէրի՝ տիչինտէն թըրնաղընտան թօրլատըղը եիւզ լիրաի օսմանիյի, պէր միւգթէղաի համիյէթ վէ նէզաքէթ, մէղքիւր մանասթրա հիպա վէ իհտա իթմիշլէր տիր։ Նէֆսի Տէրսաատէթտէ Մայր եկեղեցիմիզ օլան Յիսուս Փրկիչին ինչասը զէմանընտա, էրքէք գաասն, զէնկին էսնաֆ, հէր սընֆ էհալիմիզ թարաֆընտան իպրաղ օլունմուշ օլտուղը բիվահէթ օլունան ասասը համիյէթքեարանէտէն պաշլահարագ, սոն սէնէլէրէ գաասր վագըթ վագըթ պաղը խայրիահլար զուհուր իթմիշ, վէ պունլար թարաֆընտան քիլիսէ, մէքթէպ, խասթախանէ միսիլլու ինչաաթը խայրիէտէ տիրիզի հիմմէթ օլունմամը, էզճիմլէ պիր Մըսըրը Պողոս պէյ՝ գօճա Ս. Աստուածածին քիլիսէսինի, վէ Թընկըրզատէլէր՝ Եէնիքէօյ վէ Թէրապիա քիլիսէլէրինի, պիր Անտոն էֆ. Աբէլ՝ Ատա քիլիսէսինի ինչա իթտիքլէրի, վէ պաղը խայրխահան, մէսելա պիր Պիլէզիքճի՝ Պիւյիւքտէրէ քիլիսէսի արսասընը, վէ տիկէր պիր զաթ՝ Դանտիլլիտէքի մատուռըն արսասընը սաթըն ալըպ, միլլէթէ հիպա իթտիքլէրի կիպի, տիկէր միւսի քիլիսէլէրիմիզ իլէ խասթախանէ վէ ֆուգարախանէ իսկ, համիյէթի ումումիէ իլէ, ումում ճէմաաթ մարիֆէթիյլէ ինչա օլունմուշ, վէ ասն սէնէլէրտէ, Ս. Յակոբ խասթախանէսինին պաշլըճա վարիտաթընը վէ խասթախանէնին մուհիմմէճ ագարաթենը թէչքիլ իսէն, վէ պու սայէսէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մէքթէպի քէպիրինին պագասընը թէէմին իչին տէ, պիր միգտարը քեաֆի մուավէնէթ թախսիս իյլէէն պիր Աղարեան Արիստակէս էֆէնտի օլմուշ, վէ տիկէր խայրխահանա, իչպու ագարաթը արթըրմագ խուսուսընտա կիւզէլ պիր թարիգ իրայէ իյէմիշ տիր։

Զիքրի ճէմիլի հէր վագրթ հիւրմէթ վէ րիայէթլէ եաա օլունմաեա սէղա օլան Ա. Բիստակէս էֆ. Աղարեանըն ումուրը խայրիէսի՝ եալընըզ Տէրսաատէթէ միւնհասրը օլմաեըպ, միւշարիէյի՝ թաշրալարտա քիլիսէ վէ մէքթէպ ինչասընընճա տախի բէք չօգ էյիլիլէր իթմիշ, մէքթէպլէր աշմըշ, պունլարըն իտարէլէրինի թէէմին իթմիշ, վէ պիճիւմէ մէգատիրչինասանընն հագգընտա թէչիքքիւրաթընը գազանմըշ տըր։

Տէրսաատէթ կիպի թաշրալարտա տախի արա՝ սրբա պու եօլտա համիյէթմէնտանընն զուհուր իթտիկի՝ մաէլմէնունիյէթ կէօրիւլմէքտէ տիր։ Մարաշ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթըմըզ միւթէպէրան վէ մահէլի էշրաֆանընտան Խըրլագեան խանէտանը՝ սահավէթ վէ համիյէթիյլէ չէօհրլթեապ օլմուշ տըր։ Պու խանէտան, էօքսիւզ վէ պիչարէլէրի գաեբրմագ իչին էլտէն կէլէն մուավէնէթի տիրիզ իթմէտիկի, վէ մէքթէպլէր հագգընտա իհանէլէրինի էսրէկէմէտիկի կիպի, Մարաշան պաշգա մահալը սաիրէ միւհթաճիյինի հագգընտա տախի հէր վագրթ ասարը համիյէթքեարանէ իպրաղ իյէմէքտէ տիր։— Պիր իքի սէնէ էվվէլ Գասապեան պիրատէրլէր՝ էնգարէտէ միւճէտտէտէն պիր քիլիսէ ինչա իթտիրմիշլէր, վէ պու միւհթէրէմ պիրաէրլէրտէն պիրի տէ, տահա չըգան սէնէ Բանկալթիէ Վիէննա Մխիթարեանլարը քիլիսէսինին թէվսի վէ ինչասը իչին իգթիղա իտէն իքի եիւզիւ միւթէճավիզ լիրայը օսմանիյի, քիսէյի համիյէթինտէն թէէտիյէ իթմիշ տիր։— Եինէ էնգարէ ճէմաաթըմըզ միւթէպէրանընտան Արսլանկիւլեան Գրիգորիս էֆ. Նէն, հաեաթընտա պիր խայլի էյիլիլէրինտէն պաշգա, վէֆաթը զէմանընտա տախի՝ էնգարէտէ միլլէթիմիզ ֆուգարա վէ պիչարէկեանընա մախսուս պիր խասթախանէ ինչասընա մէտար օլմագ իւզրէ 300 լիրա իհտա իթմէքլէ, իպրաղը ֆիւթուվվէթ իյէմիշ օլտուղը՝ չէնտ կիւն էվվէլ զաղէթամըզտա մէհմունէն տէրճի սիւթուն իսիլմիշ տիր։

Էլհասըլ, Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթըմըզտա արա սրբա խայրխահլար զուհուրա կէլտիկի՝ պալէատէքի իշարաթըմըզտան անլաշըլմագտա տըր։ Ֆագաթ, նասըլ քի կէօրիւլմէքտէ տիր, մէղքիւր իսիմէր իչինտէ զիքր օլունմամեան տահա պիր խայլի նօգսանլար վար տըր քի, էկէրչի պունլարտան պաղըսը՝ խայրխահլըգլարը պիզճէ մալիւմ օլմասրը Լ. ինն զիքր օլունմամըշ իսկ, պիր թագըմը տա՝ սէրվէթլէրի վէ գուտրէթլէրի օլսրը հալտէ, ճէմաաթճա պէլլի պաշը հիչ պիր խայրխահլըգլարը օլմասրը իչին, պիթթապի խայրխահ սըֆաթընա լայրգ օլմամըշլար տըր։ պու կիպիլէրին, անճագ հաեաթլարընտա սէրվէթլէրիյլէ սէօյլէնիպ, վէֆաթլարընտան սոնրա իսկ, թարիխճէ հիչ պիր մահէլլ իշղալ իտէմէտիքլէրի վէ իտէմէեէճէքլէրի տէրքեար պուլունմուշ տըր։ Իչթէ, էրպապը խայր ու սահավէթին վիճուտի, միլլէթճէ նէ՝ գաասր մուճիպի իֆթիխար վէ չէրէֆ իսկ, ազ չօգ էյիլք իտէպիլիպ տէ, նէ՝ էսնաի հաեաթլարընտա, նէ՝ վէֆաթլարընտան սոնրա հիչ պիր էյիլք էսէրի իպրազ իթմէեէնլէրին տէ վիճուտի՝ օ գաասր շայեանը թէէսսիւֆ տիւր։

Վագասա քիմսէ՝ չու եա պու զէնկինի, սէրվէթինին պիր միգտարընը ումուրը խայրիէկէ հասր վէ ֆէտա իթմէսի իչին մէճպուր իտէմէզ, վէ հիչ պիր մէմլէքէտէ պէօյլէ պիր գանուն եօգ տըր. ֆագաթ պիր էֆքեարը ումումիյէ մահքէմէսի վար տըր քի, ասհապը սէրվէթին համիյէթբէրվէրլիկինի վէ համիյէթսիզլիկինի մուահէմէ իտէր, վէ էկէրչի պիրինճիլէր՝ մէղքիւր մահքէմէ հուզուրընտա վէ թարիխ գարշըսընտա քէնտի ասարը պէրկիւզիտէլէրիյլէ թագտիր վէ հէր վագրթ եաա ու սէնա օլունուրլար իսկ, իքինճիլէր տէ, համիյէթսիզլէքլէրիյլէ թագպիհ վէ մուահէզէ օլմագտան խալի օլամազլար։

Էֆքեարը ումումիյէ մահքէմէսինտէ պու եօլտա մուհաքէմէյէ հէտէֆ օլանլար՝ ճէմաաթըմըզտա բէք ազ տէյիլ տիր, վէ պու միսիլլուլէր հագգընտա իշար իթտիկիմիզ հիւքմիւն իթասը իսկ, հէմ թապիի հէմ բէք հագգէլը տըր. զիրա կէրչի հիչ պիր զէնկինի՝ սէրվէթինտէն պիր գըսմընը ումուրը խայրիկյէ հասր իթմէեէ մէճպուր իտէր մատտի պիր գանուն եօգ իսկ տէ, պու խուսուս՝ տիեանէթճէ վէ ինսանիյէթճէ պիւյիւք վէ մուգատտէս պիր վազիֆէի մանէվիյէ օլմասըյլա, իհմալ վէ թէքասիւլի, հէր հալտէ մէղքիւր մուհաքէմէյի իճապ իթտիրիր։

Իմտի, պէօյլէ պիր մուհաքէմէտէն ազատէ օլմագ իչին, ասհապը սէրվէթ վէ իգթիսարընն, հաեաթլարընտա եախսա վէֆաթլարընտան սոնրա, մէնսուպ օլտուգլարը ճէմաաթլար հագգընտա ումուրը խայրիէտէ պուլունմալարը զարուրի տիր։ Զաթէն եիւզ պինլէրճէ լիրալար սահիպլէրի իչին, սէրվէթլէրի միգտարընն եիւզտէ պիրի նիսպէթինտէ պիր ֆէտաքեարլըգլա, ճէմաաթլարընն միւէսսիսաթը խայրիէսինէ, ֆուգարասընա պիր հիսսէյի ճիւզիեէ չըգարըգլարը հալտէ, սէրվէթլէրի միգտարընտան նէ՞ էքսիլիր, վէ հաեաթտա օլսուն, եախսա վէֆաթընտան սոնրա օլսուն, պու եօլտա պիր զէնկին իչին պունտան պէօյիւք նէ՞ մահզուզիյէթ թէխայեիւլ օլուապիլիր։

Էրմէնի միլլէթտաշլարըմըզտա վէ Ռում հէմշէհրիլէրիմիզտէ, պու միսիլլու խայրխահլար՝ ասլա էքսիք տէյիլ տիր։ Պու սայէտէ իսկ, հէր կիւն անլէրին միւէսսիսաթը խայրիէսի արթմագտա, իսլահ օլմագտա, վէ ֆուգարալարը տախի սէվինտիրիլմէքտէ տիր։

Հալպու քի պիզատէ, նիչէլէր, պիւյիւք սէրվէթլէր ըէյտա իթմիշ օլուուգլարը հալտէ, տիկէր ճէմաաթլար գատար պիւյիւք պիւյիւք իհանէլէր տէյիլ, էկէրչի ճիւզի պիր էսէրը համիյէթ պիլէ կէօսթէրմէզլէր իսկ, պունա հագգըյլա թէէսսիւֆ իթմէմէք էլտէն կէլմէզ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԱԶԴԱՆԵՐ ԿԱՄ ՄԱՆՐԷՆՆԵՐ

Ասուած իմ, ինչ են բոլոր այս անհամար մանրաճճիները, ամենափոքր գազանները, որոնց վրայ ամեն վայրկեան կը խօսուի, և բովանդակ աշխարհս ահ ու դող կը պատճառեն։ Մեր շնչած օդին մէջ մանրէնե՛ր, կերած կերակուրներնուս մէջ մանրէնե՛ր, խմած ջրերնուս մէջ դարձեալ մանրէնե՛ր։ Ուրեմն ամենուրեք, ուր որ օդ և ջուր կայ, հոն եւս կը վխայ մանրէից անհամար բազմութիւն մը, որոնք աշխարհիս բնական երկու մեծ ճիւղերուն, կենդանական և բուսական, մեծ աւերիչն ու քանդիչն են։ Այո՛, ամէն տեղ իսկապէս մանրէ կը գտնուի. չկայ ներշնչում մը, որուն մէջ օդաւ հազար տեսակ մանրէներ մեր թոքերուն մէջ չներմուծենք։ Ամէն տեղ արդարեւ մանրէն դարանակալ է, առիթ մը կը փնտռէ, որպէս զի մարդուս գործարաններուն յարմար մի ծոցը հաստատուի և հոն ուղածին պէս ներգործէ։ Զմեզ շրջապատող մթնոլորտը ազխաղուած է յաւէտ կեղծմաշկի, հարսանիթի, թոքախտի և էն ահարկու մանրէներով. նոյնպէս և խմած ջրերնիս որչափ որ ալ ջինջ և յստակ կըլլայ, կրնայ դարձեալ պարունակել ժանտատենդի և tutti quanti մանրէներ։ Ուրեմն կը հետեւցուի որ կենդանական և բուսական ճիւղերը մատնուած են մանրէներու անթիւ և անհամար սպառնալեաց։ Բայց պէտք է միանգամայն գիտնալ որ մանրէ կայ և մանրէ ալ կայ։ Միմիայն չար մանրէները չէ որ զմեզ կը շրջապատեն, այլ և որչափ չարեր նոյնչափ ալ բարի մանրէներ կը գտնուին մեր շուրջը և մեր գործարաններուն մէջ։ Այս խօսքերս բնաւ վէպեր չեն, այլ և իրականութիւն։ Շատ հաւանական է որ եթէ մենք միմիայն մեր ուժովը մնանք, այն ատեն միշտ զմեզ շրջապատող զօրութեան տակ անխնայ կը ջարդուինք։ Բայց բնութիւնը ամէն բան հոգացած է. և մեր զօրութիւնն անյաղթ պահելու համար օգնականներ և պահեստի զօրքեր մատակարարած է մեզի։ Երբոր հիւանդութիւն մանրէները մարմնոյ այլեւայլ գործարանները, նոյն իսկ արեան մէջ թափանցեն, գիտցէք որ ճակատամարտ մըն է որ կը ծագի երկու դասակարգի մանրէից միջեւ։ Այս անխնայ ջարդը կը տեւէ մինչեւ որ զիրար բոլորովին ոչնչացընեն։ Շատ անգամ օգտակար մանրէն կուլ կուտայ ախտածին մանրէն, որպէս զի բոլորովին մէջտեղէն վերնայ և մէյ մ'ալ չվերակենդանանայ։ Այս օգտակար մանրէները բժշկական լե-

զուաւ բջջակերներ կը կոչուին, որն որ ուտիչ մանրէներ կը նշանակէ։ Ուրեմն ինչպէս որ կը տեսնուի, բջջակերները միշտ մեր զանազան գործարաններու մէջ պահպանութիւն կ'ընեն և զանի ամուր բռնելով չեն թողուր որ ոևէ կերպով քայքայուի։ Ասոնք են ահաւասիկ մարդուս առողջութիւնը պահպանող առաջին և գլխաւոր ազդակները։ Բայց հակառակ պարագայի մէջ, երբոր մարդուս գործարաններուն ծոցը այս կամ այն կերպով բջջակերներու քանակութիւնը պակսի, այն ժամանակ կրնաք երեւակայել թէ ինչ աւերումներ կը գործեն մարդկային գործարաններուն մէջ, քանի որ բջջակերներու ոյժը անբաւական կ'ըլլայ զանոնք արտաքսելու կամ կուլ տալու։

Թոքախտաւորի որդի մը կը ծնի, կը նայինք բոլորովին առողջ է, նոյն իսկ շատ հետաքրքիր կէտ մըն է որ թոքախտաւորի զաւակներն ամենագեղեցիկ տղոց կարգը դասուած են։ Այս տղաքը կատարեալ առողջ կը մնծնան, բայց պէտք չէ մոռնալ նաեւ ըսելու թէ՝ երբեմն ալ ճիշտ հասակէն խելապատատապէ մը կը բռնուին, որուն շատ չանցնիր զոհ կ'երթան։ Երբոր մանկունք չորրորդ տարին կոխեն, այն ժամանակ երեւան կ'ելլէ ախտը. երբեմն ալ քառասուն տարեկանէն անդին երեւան կ'ելլէ, կամ թէ աւելի տարօրինակ կերպով՝ ինքը բնաւ չբռնուիր, այլ իրմէ ծնած զաւակներն ենթակայ կ'ըլլան, որուն բժշկականութեան մէջ նախնանմանութիւն (atavisme) անունը կուտան։ Պատճառն է. թէ փնտռելու ըլլանք, այն է որ՝ երբեմն բջջակեր մանրէները քանի մը տարի տոկալու չափ ոյժ ու զօրութիւն կ'ունենան, երբեմն ալ բնաւ չեն կրնար տոկալ, կարելի է նաեւ որ վերջը մաքառելու զօրութիւն ունենալով կ'աղատեն վարակեալն, մինչդեռ իրմէ ծնած զաւակ՝ նոյն զօրութիւնը չունենալով, անիկա միայն զոհ կ'երթայ, մինչ մենք կը զարմանանք թէ ուսկից առած ըլլայ այս ախտը, քանի որ իւր ծնողաց քով բնաւ նշոյլը չկայ։

Ուրեմն, ինչպէս որ կը տեսնուի, կեանքը բջջակեր և աւերիչ մանրէներու կամ միքրոպներու միջեւ գտնուած չարունակական ճակատ մըն է. ըստ հետեւորդի անոնց ձեռքն է մեր կեանքն և մեր մահը։ Պէտք է միշտ աչքի յառաջ ունենալ որ՝ աւերիչ մանրէները կամ թէ հիւանդաբերիչ միքրոպները միշտ կը յաղթուին ու կ'ոչնչանան եթէ որ մեր գործարանականութեան մէջ բաւական քանակութեամբ բջջակեր մանրէներ պատսպարած ենք, ապա թէ ոչ առանց անոր մեր կեանքը կ'ըլլայ չար մանրէից դերի։

Քաջայոյս եմ որ այսչափս բաւական պիտի ըլլայ, մանրէից վրայ ամփոփ գաղափար մը տալու համար, բայց մանրէ մը ինչ կերպով կ'աղդէ գործարաններուն վրայ, այս նիւթիս վրայ ուրիշ առթիւ պիտի խօսիմ։

Վիեննա ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՐԱՆՖԻԼԵԱՆ

ԽԱՐԻՃԻԷ

ՖՐԱՆՍԱ, ՐՈՒՍԻԱ ԵՎ ԻԹԱԼԻԱ.— Բուսիանքն Բարիզ սէֆիրի բրէնս Ուրուսօֆքն Բօմա սէֆարէթինէ թայեին օլունմասը՝ Ֆրանսա մէհաֆիլի սիեասիեէսինճէ քէմալը թէէսսիւֆ իլէ թէլագրաֆա չայեան տը։ Ֆիլհագրդա սէֆիրի միւշարիլէյհին Ֆըրանսա վէ Բուսիա իթթիֆագընա իպրաղ իյլէտիկի իրատէմաթը հասէնէ ասլա ինքեար օլունմազ։ Բրէնս Ուրուսօֆ՝ պէշ սէնէատէն պէրի Բարիզ սէֆարէթինէ պուլունմըշ, վէ պու միւատէթ էսնասընտա Ֆրանսա վէ Բուսիա բօլիթիգասընա պիւյիւք խըտմէթլէր իթմիշ տիր։ Պիր թարաֆտան բրէնս Լօպանօֆ, գոնթ Մուրավիէֆ, գոնթ Լամտորֆ վէ բրէնս Ուրուսօֆ, վէ տիկէր թարաֆտան Մ. Տէլգասէ, մարքի տը Մոնթէպէլլօ վէ Մ. Պոմբար՝ Բուսիա վէ Ֆրանսա իթթիֆագընը զայէթ գուվվէթլի էսասլարա իսնատ իթտիրմէք իւզրէ հիչ պիր զայրէթի տիրիլ իթմէտիքլէրինտէն, իթթիֆագը մէզքիւր ալէյհինտէ վուգու պուլաճագ պիրճիւմէ թէարրուզաթըն սէմէրէսիզ գալաճաղը աշիքար տը։

Պու սուրէթլէ բրէնս Ուրուսօֆ, էօհտէսինէ իհալէ իտիլմիշ օլան պիր վազիֆէյի մուհիմմէյի պու կիւն քէսմիլէն իյֆա վէ իքմալ իթմիշ օլմազլէ, արթըգ պաշգա ճիտտի մէսէլէրէ չալըշապիլիր։

Պունտան պէշ սէնէ էվվէլինէ գատար աթթը նազար իտիլիրսէ, Մ. Մօրէնհայմըն Բարիզ սէֆարէթինտէն ինֆիսալի, վէ բրէնս Ուրուսօֆքն միւշարիլէյհին եէրինէ թայեինի կիւնիւնտէն պէրի, Ֆրանսա վէ Բուսիա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան իթթիխազ իտիլմիշ օլան խաթթը հարէքէթ նէթիճէսի օլարագ, պու կիւն, իքի տէվլէթլէր իթթիֆագընը իճրա իթմիշ օլտուղը ազիմ թէրագդը նազարը հայրէթլէ կէօրիլիւր։ Օ վագըթտան պէրի Բուսիա իմբէրաթօրընը Ֆրանսաեա իճրա իյլէտիկի իլինճի սէյեահաթ իլէ Մ. Լուպէնին Բէթրէսպուրկ զիեարէթի, միւշարիլէյհ իմբէրաթօր իլէ միւթէվէքքա Մ. Ֆէլիքս Ֆոր պէյնինտէ ագտ իտիլմիշ օլան Բուսիա վէ Ֆրանսա իթթիֆագընը, հէր տիւրլի էֆքեարը պէտպլինանէէ բաղմէն, նէ կիպի ճիտտի վէ գուվվէթլի էսասլարա միւսթէնէտ պուլունմըշընը իսպաթ իյլէմիշլեր տիր։ Պու տէֆա Ագսան Շարդ մէսէլէսի կիպի վէքիմ պիր մէսէլէ տախի, իքի տէվլէթ իմթիֆագընը նէ տէրէճէ ճիտտի վէ սամիմի օլտուղընը պիր քէրրէ տահա իսպաթ իթմիշ տիր։

Պունտան պաշգա Ֆրանսա՝ մահզա Բուսիա իլէ ագտ իթմիշ օլտուղը իմթիֆագ սաեէսինտէ, Ինկիլթէրրա վէ Իթալիա իլէ եագընլըգ բէյտա իտէպիլմիշ տիր։ Կէչէնտէ Բուսիա իմբէրաթօրընը, խաթթը տէսթիյլէ եազըլմըշ օլարագ Մ. Լուպէնէ կէօնտէրտիկի նամէ՝ պու իքի եագընլըգ իլէ իքի տէվլէթ իմթիֆագը պէյնինտէ ագտը իթիլաֆ օլունտըղընա տաիր պէեան օլունան միւթալէաթըն զիեասէսիյէ վահի վէ ապէս օլտուղընը իրաեէ իյլէմիշ տիր։ Բրէնս Ուրուսօֆ, ախիրէն Նօվօիէ Վրէմիա զազէթասընընԼօնտրա մուխպիրիյէթրա էյլէտիկի պիր միւլագաթտա, իքի տէվլէթ իմթիֆագընը հալը հաղըրընտան պահս իտիպ, անըն կիմթիքճէ տահա զիեատէ թագվիեէթ քէսպ իյլէտիկինի, վէ Ֆրանսատա վուգու պուլան թէպէտտիւզաթը տախիլիեէնին, իմթիֆագը մէզքիւր իւզրինէ հիչ պիր թէէսսիրի օլմատըղընը իֆատէ իյլէմիշ տիր։

Իշթէ, բրէնս Ուրուսօֆ, իքի տէվլէթ իմթիֆագընընչու հալինտէ Ֆըրանսաեը թէրք իմթէքտէ տիր։ Խալֆի պուլունան Մ. Նէլիսօֆքն իսէ, հէր հայտէ միւշարիլէյհ բրէնսին մէսլէք ու հարէքէթինի թաագիպ իտիպ, Բուսիա վէ Ֆրանսա պէյնինտէ մէվճուտ օլան սամիմիյէթ վէ տօսթլըղընը արթմասընա մուավէնէթ իտէճէկի շիւպհէսիզ տիր։

Բրէնս Ուրուսօֆքն մուֆարագաթը, պիր թարաֆտան մուճիպի թէէսսիւֆ օլմազլէ պէրապէր, տիկէր թարաֆտան միւշարիլէյհին Բօմա սէֆարէթինէ թայեին օլունմասը տա մուճիպի մէմնունիյէթ տիր, զիրա Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնինտէ մէվճուտ օլան եագընլըգ, Բուսիա վէ Ֆրանսա իթթիֆագընընն իքմալի տիմէք օլմազլէ, Բուսիա վէ Իթալիա արասընտա տախի միւնասէպաթը հասէնէ մէվճուտ օլմասը թապիի տիր։

Բրէնս Ուրուսօֆքն իսէ, հայիզ օլտուղը բօլիթիգաճա մէհարէթ իլէ պու պապտէ մուվաֆագրյէէթ քէսպ իտէճէկի գավիէն մէմուլ տը։ Զաթէն Բուսիա իմբէրաթօրընընն եազընտա Բօմաեա սէյեահաթ իտէճէկի տէ արթըգ սուրէթի դաթիէտէ գարարլաշարբրլմըշ օլտուղընտան, պու սէյեահաթ նէթիճէսի օլարագ, միւթթէֆիգիմիզ պուլունան Բուսիա, վէ տօսթումըզ պուլունան Իթալիա հիւքիւմէթլէրի պէյնինտէ անգարիպ տամիմի պիր իթիլաֆ հուսուլէ կէլէճէկի շիւպհէսիզ տիր։ (Ցէպա)

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Աթիտէքի իլան՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մէքթէպլինին աթիթ չակիրտանը թարաքընտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

ԱԶԳ.— Ս. Գ. Լուսաւորիչ Ուսումնարանին նախկին աշակերտք պատիւ ունին ծանուցանել թէ, յառաջիկայ Կիրակէ, 9(22 Նոյ., առաւօտեան ժամը 10ին (ը. ե.), Արհ. Աւետիս Արք. Արփիարեան, Կ-Պատրիարքական Փոխանորդ, Զայնաւոր-Պատարագ պիտի մատուցանէ և Հոգեհանգստեան Պաշտօն պիտի կատարէ Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյն մէջ, իրենց յաւէտ ողբացեալ Տնօրէնին Կարապետ էֆ. Գարագաշի մահուան տարեդարձին առթիւ։

Կը խնդրուի որ բարեհաճիք Զեր ներկայութեամբ յարգել մեծանուն Հանգուցեալին յիշատակը։

Նախկին Աշակերտք
Ս. Գ. Լ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

Բերա, 4 Նոյ. 1903

⁂ Էլեկվմ մէմուրէն Պաղտատտա պուլունան Գերյ Տիկտանեան Ներսէս Ծ. Վ. է Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի թարաքընտան Թագադիր Աբբայլըգ բիւթպէի բուհանիէսի վէրիլմիշ տիր։

Տիկտանեան Վ.՝ Զմմառ թարիգաթընա մէնսուպ օլուպ, 40—50 սէնէլէրտէն պէրի թաշրալարտա առաքլութիւնլարտա պուլունմըշ, քիլիսէճէ վէ ճէմաաթճաբէք չօգ հիւանի խըզմէթլէր իթմիշ, վէ հէր եէրտէ, կէրէք հիւքիւմէթի մահէլլէսինին վէ կէրէք հէր սընրքի էհալինին հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհինէ մաղհար օլմուշ օլտուղը կիպի, պիր գաշ սէնէատէն պէրի տախի Պաղտատտա Կ-Բաթրիգ վէքիլի Գերյ Փիլիպպոս Ծ. Վ. Մաղաքեանընն մուավինի սրֆաթրյա իճրաի մէմուրիյէթ իթմէքտէ օլմասընյա, պու քէրրէ Թագադիր Աբբայ իւնվանընյա Թալիթիֆի՝ մուճիպի մէմնունիյէթ վէ թէպրիք տիր։

⁂ Մուշ վէ թէվաֆիսի Էրմէնի-գաթօլիք մէրխասասը Արհ. Ներսէս Եպիսկ. Ճնտոյեան, ճուսա իրթէսի կիւնիւ Ատլիէ նէզարէթինէ պիլ ազիմէ, Մէղահիպ միւսիրի Զիյվէր պէյ հաղրէթլէրիյէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

⁂ Արհ. Ճնտոյեան Եպիսկոպոսընն Տէրիսասէթտէ իգամէթի միւտէթինճէ, Սաղըզ-աղաճընտա վագը Մխիթարեան մէքթէպլինտէ գալմագտա օլտուղը էվվէլճէ զաղէթամըզտա սէհվէնն եազըլմըշ իսէ տէ, միւշարիլէյհին, կաթողիկոսարանտա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղը թահգըգ գըլընմըշ տը։

Զէյրտէ, մաէթթէէսսիւֆ տէրճ իթթիկիմիզ իլանտան անլաշըլտըղը իւզրէ, Հօլաս Վիչէն էֆ ֆին վուգուի վէֆաթըլա, միլլէթիմիզ, մուհիմմ պիր ազասընը տահա զայպ իթմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ, իչպու զայպ՝ միլլէթճէ զայեաթը միւքէտաէրէտէն ատտ օլունմաեա սէզա տը։ Վիչէն էֆ. Հօլաս՝ ֆէթանէթ, տիրաեէթ, քէմալէթ վէ սաիր էվսաֆը մէմտուհէսիյէ, միլք ու միլլէթճէ ֆայտէլի զէվաթտան օլուպ, կէրչի սինինի չէյխուխէթինէ մէպնի, խայլի զէմանտան պէրի քէօչէյի ինզիվայէ չէքիլմիշ իսէ տէ, լաքին թէչքիլ իթմիշ օլտուղը չէհրիմիզճէ նատիրաթտան օլան քիւթիւպխանէսինի՝ էրպապը մէարիֆ վէ քիթապէթ իչին տայիմա ալչգ պուլընտըրմասընյա, սօնունա գատար մէմլէքէթիմիզ մէարիֆքէրվէրընընա ֆայտէլի օլմագտան տուր օլմասընը տը։ Պու զաթը միւհիթէրէմին թէրճէմէի հալի խայլիճէ էնէմմիյէթլի օլտըղընը՝ քէնարինին եագընէն թանրեանլար թաատիգ, վէ պիր զէմանլար ճէմաաթըմըզ մէճլիսլերինտէ տախի պուլունարագ, ֆիքր ու բէյլերինտէն իսթիֆատէ օլընտըղընը պէեան իտիեօրլար։ Պինապէրին, թէրճէմէի հալի հագգընտա ալընաճագ պագը թաֆսիլաթըն նէշրինի վատ իլէ պէրապէր, պու կիւնլիւք, զիյրտէքի ֆըգրանըն տէրճիյէ իքթիֆա, վէ իչպու զայը ազիմտէն տօլաեը միւթէվէֆֆանըն քէրիմէի միւհիթէրէմէլէրինէ, տամատընա վէ սաիր ագրապասընա թէէլլիեաթը սամէտանիյէ թէմէննի իյլէրիզ։

* * *

ՅԱՒԱԼԻ ԿՈՐՈՒՍ ՄԸ

Հայ Կաթողիկէ հասարակութիւնը շուրջ հնգեւասան օրերու մէջ կ'ողբայ երկրորդ կորուստ մը, յանձին Մեծ. Վիչէն էֆ. Հօլասի։ Առջինին ցաւը, Կոմիտաս էֆ. Բէքմէզ, դեռ չէր մոռցուած. նշանաւոր դիր մը՝ հասարակութեանս գործոց մէջ. իսկ Հօլաս էֆ. գիտուն, հնասէր, բեղուն մտք մ'էր։ Լեզուագէտ, մատենասէր և անհուն գիտելիօք անձնաւորութիւն մ'էր. 86 տարեայ մէջ դեռ յիշողութիւնը չէր կորսնցուցած. հեղ և խոնարհ սիրով կ'ընդունէր գրոց բրոց աշակերտներն, որոնցմէ շատերուն Մենտորն եղաւ։ Անբաւ էին իւր գիտական մտքի առաղձները. կը յիշէր ամէնէն հին ժամանակագրական դէպքերը. թուականներ և գիտական տեղեկութիւններն իրեն համար գաղտնիք չունէին։

Իւր հարուստ և բազմալեզու Մատենադարանը համբաւաւոր և անման է. արդիւնք են այդ հատորներն իւր քրտանց. մի առ մի դասակարգած և թուանշանած է, ժամեր ու ժամեր նուիրած այդ տաճարին մէջ. կը յիշէր իւր բազմահատորներու նիւթը, հրատարակութեան տարին ու թիւը։ Ըստ նիւթոց և ըստ կարգի ցանկ մ'ունէր նա։ Այդ Մատենադարանը բաց էր իւր ծանօթից և գիտնականաց. յաճախ լաւ ընդունելութիւն և մեծ պատիւ գտած եմ այս մեծ Հանճարէն. ծերունի, դողդոջուն քայլիւք կը մօտենար ինձ. կը մատնանշէր ուղածներս. մեղր էին իւր խօսքերը, գիտական և հնախօսական, առատ առաղձներով։ Հայրախօսական ձեռագրիս համար օգտուած եմ իւր Մատենադարանէն և ժամերով լսած իւր կարծիքը։ Շատեր, առանց խարութեան դիմած են իրեն և օգտուած այս մեծ մարդէն ու պրպտած Մատենադարանը։

Իւր մահուամբ Հայ Կաթողիկէ հասարակութիւնը կը կորսնցնէ Մեծ Հանճար մը, միակն իր սեսակին մէջ։ Ցաւ ձին իւր եթէ Հայ համայնքը կորոյս գիտական ոյժ մը, մաղթենք որ Հօլաս էֆ.ի յաջորդք բազմանան մեր մէջ։ Հին սերնդեան վերջին ճառագայթները կը չիջանին. նորերս հեռեւինք անոնց և լուրջ բանասիրութեան, հնախօսութեան և լեզուագիտութեան մէջ անոնց պակասը ըզգալի չընենք։

Հանգիստ յաւիտենական՝ Հանգուցեալն. նորա յիշատակն ա՛լ պատմութեան մէջն է. նա կատարեց իւր պարտքը, իւր Հանճարը մշակեց. պատի՛ւ և փա՛ռք իւր յիշատակին։

Բերա 5 Նոյ. 903 ՅՈՎՀ. Յ. ԱԼԱՆ

Օրիորդ Սոֆի Հօլաս, Տէր եւ Տիկին Ֆէլիքս Բասէկա և իրենց դուստրը, ինչպէս նաեւ իրենց ազգականները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն Զեզ թէ՝

ՎԻՇԷՆ ԷՖԷՆՏԻ ՀՕԼԱՍ

իրենց հայրը, անները, մեծ հայրը և ազգականը, կնքեց իր մահկանացուն այս առաւօտ, և կը խնդրեն որ հաճիք ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, Հորեքշաբթի, 5(18 Նոյեմբեր, երեկոյեան ժամը 9 1(2ին, Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցին։

Բերա, 4 Նոյեմբեր 1903

Կը խնդրուի ծաղկեփունջ չղրկել։

*** ԾԱՆ.— Մահագդ չընդունողներէն զայս իբր այդ նկատել կը խնդրուի։

ԹԻՒՃԻՀԱԹ

Գոնիա վիլայէթի վալիլիկի՝ մապէյնի Հիւմայուն քեաթիպլերինտէն աթուֆ. Ֆայիզ պէյ էֆ. հաղրէթլերինէ, Թէրսանէի ամիրէ սէր միյմարը Եանգօ պէյէ պալէա, Շուրաի տէվլէթ Թանզիմաթ տաիրէսի ազասընտան Մազլում վէ Էնգարէ չիլայէթի մալիէ միւֆէթթիշի Ֆազլը պէյլերէ ուլէա էվվէլի, Մէարիֆ Նէզարէթի մէքթուպճըը Ալի պէյ իլէ Պէյգօղ տէպպաղխանէսի պաշ քեաթիպի Նաիմ պէյէ ուլէա սանիսի, Մէարիֆ Նէզարէթի թէազիգի միւէլլիֆաթ հէյեէթի պաշ քեաթիպի Տավուտ էֆէնտի միւթէմայիզ, Սէլանիք վիլայէթի օրման սէր միւֆէթթիշի Պէսիմ էֆէնտի վէ Տիարպէքիր տավա վէքիլլերինտէն Տէր Գաբրիէլեան Պօղոս էֆէնտի սանիէ, Կինճ սանճաղը միւթասարրըֆ մուավինի Յակոբ էֆէնտի սանիէ սանիսի վէ Կէլիպօլըտա մուֆթիմ տավա վէքիլի Զընարեան Գասպար էֆէնտի սալիսէ ըլիթպէլերի թէվճիհ. Գօսօվա վիլայէթինտէ Կուսինա գայմագամլըղը՝ Թօսիա գայմագամը Շիւքրի էֆէնտի, Գասթէմոնի վիլայէթինտէ Թօսիա գայմագամլըղը՝ Սէնճար գայմագամը Իզզէթ էֆէնտի թէֆթիշ. Պէյրութ վիլայէթի Տէֆթէրխանէ մէմուրլըղընա՝ Պիկա Տէֆթէրխանէ մէմուրը Մուհարրէմ Ֆէհմի էֆ. վէ Ալթընճը տաիրէի պէյէտիյէ միւտիր մուավինլիկինէ՝ Շէհիր էմանէթի միւթէրճիմի Թէվֆիկ պէյ էֆ. թայեին. Թօսիա միւթէսարրըֆը Մէհմէտ Զիյաէտտին էֆէնտի Զնճի Օսմ., Սէլանիք վալիսի Հասան Ֆէհմի բաշա հաղրէթլէրինին տամամը Ամէտիի Տիվանը Հիւմայուն խիւլէֆասընտան Ճէլալ պէյէ Զնճի Մէճ., Մէարիֆ Նէզարէթի էվրաղ միւտիրի Մէմուուհ պէյ իլէ Տէրիսաատէթ Պահմահքէմէսի միւսթանթիգ ազասընտան Ալի Ռիզա պէյէ Յիւնճիւ Օսմ., Ալմանիա իմբէրաթօրընընը ըսթապլըլարը միւտիր մուավինի պարօն Ֆոն Էզէպէք 1ինճի Մէճ. վէ մայէթ մէմուրլարընա միւխթէլիֆ նիշանլար, իթալիանընն Տէրիսաատէթ սէֆարէթի աթաշէ միլիթէրի գօլէնէլ Սինեօրէլլիյէ Զնճի Օսմ. նիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Բազար ագչամը Ալմանիա սէֆիրի՝ Ալմանիա իմբէրաթօրընընը ըսթապլըլարը միւտիրի սանիսիյլէ պէրապէր սէրայը Հիւմաեունա տավէթ պույրուլարագ, թաամ իթիմատէն սօնրա, սուրէթի զայրը ըսմիէտ հուզուրը հաղրէթի Բաշիշահիյէ գապուլ օլունմըշլար տըր։

—Զաթը հաղրէթի Բաշիշահի, ճումա կիւնիւ սէլամլըգ ըէմմի ալիսի էնասընտա Մօլթքէ սէֆինէսի գօմանտանընը հուզուրը Հիւմայունլարընա գապուլ պուեուրտըգլարը սըրաաա, միւմաիլէյէ ալթուն պիր թիւթիւն թապագասը, վէ գօմանտանընն զէվճէսիյլէ զապիթանտան պազըլարընն զէվճէլերինէ Զնճի ըիւթպէտէն Շէֆգաթ նիշանը, վէ միւզիգաճըլարա ալթուն գօլ տիւյմէլերի իհսան վէ իհտա պուեուրմըշլար տըր։

—Պա իրատէի սէնիէ Մօլթքէ սէֆինէսինէ 150 շիլէ Ափիոն Գարահիսարը մատէն սուլը կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Իսվէճ-Նօրվէճ հիւքիւմէթի՝ Գուասը չէրիֆտէ պիր գօնսօլօսլըգ թէէսսիս իթմիշ տիր։

—Ամէրիգանընն Էրզրում գօնսօլաթօսը՝ Թրապիզօնա նագլ օլունմըշ տըր։

—Մալիէ նէզարէթի Աշար միւտիրի Մաղհաի պէյ իլէ թէրճէմանը Հայտար պէյ, Թահվիլաթը ճէտիտէի Օսմանիէնին թապը իշլէյէ իշթիղալ իթմէք իւզրէ, չըգան ճումաա իրթէսի կիւնիւ Բումանիա վաբօրլայա Պէրլինէ կիթմիշլէր տիր։

—Դլօրիւր տը բօթաս հագգընտաքի եաասաղընը՝ գլօրիւր տը սուտ հագգընտա տախի իճրասընա Շուրաի տէվլէթճէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Իքի պուլուգ միլեօնլըգ իսթիգրազընը Թահվիլաթը ճէտիտէսինին թէտավիւլէ չըգարըլմասընա իրատէի սէնիէ չէրէֆսըտուր իյլէմիշ տիր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Ֆրանսա, Իրան վէ Եունան սէֆիրլէրիյլէ Սըրպիա մասլահաթկիւզարը՝ Խարիճիյէ նազըրը հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Ճումաա իրթէսի կիւնիւ Իրան սէֆիրի՝ Սատրազամ վէ Խարիճիյէ նազըրը հազարաթըյլա, վէ Պուլկարիսթան մասլահաթկիւզարը՝ Թահրիրաթը խարիճիյէ քեաթիպի Նուրի պէյ հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշլէր տիր։

—Եէվմի մէզքիւրտէ Ալմանիա սէֆիրի՝ Խարիճիյէ նազըրը հազրէթլէրինին գօնազընտա, նազըրը միւշարիէյէ իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Պա իրատէի սէնիէ, քեաֆֆէյի մէմուրինի տէվլէթէ Մալիէ նէզարէթինտէն պիրէր մաաշ թէվզիինէ պաշլանմըշ տըր։

—Ինկիլիթէրրա խարիճիյէ նազըրը՝ չըգան ճումաա իրթէսի կիւնիւ Օսմանլը սէֆիրլինի զիեարէթ իթմիշ տիր։

—Թիւրքիա իլէ Բուսիա պէյնինտէ միւնասէպաթը թիւճարիէյի արթըրմագ իւզրէ, Բուսիա ժէն. գօնսօլօսընընն թահթը ըիեասէթինտէ, 9 նէֆէր Բուսիա թէպաասը միւթէպէրանընտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմըշ տըր։

—Անատօլընընն ահվալը իգթիսատիյէսինի վէ իտարէսինի թէտգիգէ մէմուր հէյեէթի թէֆթիշլիէլերտէն պիրի՝ էնգարէ, Պրուսա, Գասթէմոնի վէ Գօնյա վիլայէթլէրինին զիրաաթճա, իգթիսատիյէճէ վէ սէնայիճէ ահվալինէ տաիր մուֆասսալ պիր բաբօրթօ կէօնտէրմիշ տիր։

—Թրամվայ շիրքէթի տիրէքթօրը Մ. Բէրտիգարիս՝ շիրքէթին պաշլըճա հիսսէտարլարընտան պիրի օլան Գօնթինանթալ շիրքէթինէ՝ խաթթլարընն վէ միւտաէթի իմթիազընը թէմտիտի կիպի պազը թէքլիֆաթտա պուլընմագ իւզրէ Նուրէնպէրկէ կիթմիշ տիր։

—Հիւքիւմէթի Սէնիէ հիսապընա Գըրիւպ ֆապրիգասընա սիբարըշ օլընան սէրի աթէշլի թօբլարընն գըյմէթի 13 միլեօն մարգա պալիզ օլմուշ տըր։

—Նիւգասթըլաա ինչա օլունան Սէօսալա ֆիքրինտէն կէչիրմէեօրը։

Մէրգում հաղըը օլուշընընտա, իքիսի պիրլիքտէ թաամ պալասընա էնտիլէր։

Սալաեա կիրտիքլէրի զէման չիտէթլի ալգըշլար վուգու պուլուպ, Տինա՝ զէվճինին գօլթուղընա կէրէրէք, անը պիւֆէէ կէօթիւրտիւ։

Տինա.— (խըզմէթճիլէրէ խիթապէն.) Շամքանիա՛, տէյի էմր իթտի. — խասթա իչին պիրապիր տիր, վէ սէվկիլի հէքիմիմիզ տէ պունա գարը տէյիւ տիր, տէյի իլավէ իյլէտի։

Բաուլ, զէվճէսինին էլինտէքի գատէհի քէյֆլի սուրէթտէ ալարագ,

— Ազիզէմ, սիզին վէ միւսաֆիրլէրիմիզին սըհհէթլերինէ. ումարըմ քի ավտա պուլունամատըղմատան տօլայը պանա աֆվ իտէրլէր, տէտի։

Տը Քրէյլ.—(գատէհինի պօշալթարագ.) Աֆիյէթլէր օլսուն, պունա տէրլէր խասթալըղը թանգիր իթմէք։

Տինա, գատէհլերի թէքրար տօլտուրթը։ Ազ վագըթտա միւքեալէմէ՝ ումումիյէթ վէ քէյֆլի պիր հալ քէսպ իթտի։

Պազըլարը՝ ավ հիքեաեէլերի իթմէքտէ վէ տիկէրլերի ահվալը սիեասիեէ իւզերինէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր։ Բաուլ իսէ, զէվճէսինէ եարտըմ իթմէք իւզրէ, պիր եանտան օ պիր եանա կիտիպ կէլմէքտէ, գատէհլերի տօլտուրմագտա, քէնտինինքինի տէ «ըգ սըգ պօշալթմագտա իտի. • տէրէճէտէ քի, չօգ սիւրմէզտէն պիզզաթ ֆէվգէլատէ չէն կէօրիւնմէեէ պաշլատը։

Բաուլ, պիր արա աչըգտա օթուրմուշ օլան կօվէնէ եագլաշարագ,

— Պէն, պանա լազըմ օլանը պիլիրիմ։ Էվվէթ, ազիզիմ, զէվգ, էյլէնճէ պէնի էյի իտէճէք տիր... Թունա քէօյլիւլերինէ մախսուս էօմիւր՝ պանա ասլա եարամազ... Իմտի, ա՛ռչ, էյլէնէլիմ, զէվգ իտէլիմ, պիզտէն սօնրա տիւնեա հիչ տիր... տէտի։

Կօվէն.— (քէնտի քէնտիյէ.) Պիչարէ, սէրիսօղ օլմուշ. քի՞մ պիլիր, պէլքի տէ սէօյլէտիկի տօղրու տըր։

Կիճէ գարանլըղը եավաշ եավաշ էթրաֆը գաբլամագտա օլուպ, չաթօնընն պիւյիւք հավլիսինտէ, էֆէնտիլերինէ պէքլէմէքտէ օլան արապալարընն ըՀՀգը ֆէնէրլերի՝ թաամ սալասընընն բէնչիրէլերինտէն կէօրիւնմէքտէ իտի։

Ախըրլարընն եագընընտա տուրան սէյիսլեր՝ հարեքէթ վագթը իչարէթինի վէրմէքրինէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր։ Բաուլ իսէ, զէվճէսինէ եարտըմ իթմէք իւզրէ, պիր եանտան օ պիր եանա կիտիպ կէլմէքտէ, գատէհլերի տօլտուրմագտա, քէնտինինքինի տէ «ըգ սըգ պօշալթմագտա իտի. • տէրէճէտէ քի, չօգ սիւրմէզտէն պիզզաթ ֆէվգէլատէ չէն կէօրիւնմէեէ պաշլատը։

Բաուլ, պիր արա աչըգտա օթուրմուշ օլան կօվէնէ եագլաշարագ,

— Պէն, պանա լազըմ օլանը պիլիրիմ։ Էվվէթ, ազիզիմ, զէվգ, էյլէնճէ պէնի էյի իտէճէք տիր... Թունա քէօյլիւլերինէ մախսուս էօմիւր՝ պանա ասլա եարամազ... Իմտի, ա՛ռչ, էյլէնէլիմ, զէվգ իտէլիմ, պիզտէն սօնրա տիւնեա հիչ տիր... տէտի։

Կօվէն.— (քէնտի քէնտիյէ.) Պիչարէ, սէրիսօղ օլմուշ. քի՞մ պիլիր, պէլքի տէ սէօյլէտիկի տօղրու տըր։

Կիճէ գարանլըղը եավաշ եավաշ էթրաֆը գաբլամագտա օլուպ, չաթօնընն պիւյիւք հավլիսինտէ, էֆէնտիլերինէ պէքլէմէքտէ օլան արապալարընն ըՀՀգը ֆէնէրլերի՝ թաամ սալասընընն բէնչիրէլերինտէն կէօրիւնմէքտէ իտի։

Ախըրլարընն եագընընտա տուրան սէյիսլեր՝ հարեքէթ վագթը իչարէթինի վէրմէք-

---

)(84)(

ՊԻՔՔԷՍ ԳԱՏԸՆ

Ժագ.— Էյ Բարիզէ նէ՞ վագըթ ավտէթ իթմէք ֆիքրինտէսինիզ։

Բաուլ.— Իհթիմալ քի ճումա կիւնիւ. ճումա իրթէսի կիւնիւ Օբէրա թէաթրոսունտա պիրինճի տէֆա օլարագ ֆէվգէլատէ պիր լուպիեաթ իճրա իտիլէճէք տիր։ Տինա էլպէթթէ պու ֆըրսաթը գաչըրմագ իսթէմէզ։

— Սիզ տէ կիտէճէ՞ք միսինիզ։

— Շիւպհէսիզ, տիւշէսէ ըէֆագաթ իթմէք արզուսինտէյիմ։ Ազիզիմ Կօվէն, կիւզէլ գարըսը օլան՝ անըն ֆիթուհաթլարընտան մահզուզ օլամազ իսէ, նէեէ՞ եարար։

Կէնճ տօգթօր, պու իֆատէեէ իթիրազ իթմէտի։

Աչաղըտա գահգահալար արթմագտա օլտուղընտան, Բաուլ սեաղա գալգարագ,

— Պագընըզ նա՛սըլ էյլէնիեօրլար. պու էյլէնճէտէն իսթիֆատէ իթմէմէքլիկիմիզ՝ հագգգէթէն չօգ կիւլիւնէճէք չէյ տիր, տէտի։

Պատէհու քէնտի թուալէթ օտասընա ատօղրու իլերլէեէրէք, կիւզել վէ սարը սաչլարընը թարատը, պըերգլարընը պիւքտիւ, վէ ճալիպ պիր գրավաթ գօյտու։

Կօվէն, մէրգումա պագտըղը սըրատա, գալպինի աղիմ պիր մահզունիյէթ իսթիլա իթմէքլէ։

— Պիչարէ տէլիգանլը, քէնտիսինի ինսանլարընն էն պէտպախթը գըլաճագ օլան մուհագգագ ֆէլաքէթի էկէր տիւշինսէ.. տէյի միւլահազա իթտի։

Բաուլ, պիր այնանընն գարչըսընտա տուրուպ, գրավաթընը տիւզէլթիրքէն,

— Ղարիպ չէյ տիր. կէօզլերիմին էօնինտէքի լեքէլեր՝ քէլեպէքլեր կիպի կիտիպ կէլիեօրլար։ Թէք կէօզլիւք գօյմաեա մէճպուր օլաճաղըմ։ Պու իսէ, պանա պիր վագարը մախսուս քէսպ իթտիրէճէք տիր։ Ֆագաթ մատամ քի չիֆթ կէսզլիւք գօեամաեօր իսէմ, պու գատար իլէ օլսուն քէնտիմի թէսէլլի իտէրիմ, տէտի։

Բաուլ, պու սէօզլերինին, տօսթունընն գալպինէ բէք ֆէնա թէէսսիր իթտիկինի ասլա ֆիքրինտէն կէչիրմէեօրը։

Մէրգում հաղըը օլուղընտա, իքիսի պիրլիքտէ թաամ պալասընա էնտիլէր։

Սալաեա կիրտիքլէրի զէման չիտէթլի ալգըշլար վուգու պուլուպ, Տինա՝ զէվճինին գօլթուղընա կէրէրէք, անը պիւֆէէ կէօթիւրտիւ։

Տինա.— (խըզմէթճիլէրէ խիթապէն.) Շամքանիա՛, տէյի էմր իթտի. — խասթա իչին պիրապիր տիր, վէ սէվկիլի հէքիմիմիզ տէ պունա գարը տէյիւ տիր, տէյի իլավէ իյլէտի։

Բաուլ, զէվճէսինին էլինտէքի գատէհի քէյֆլի սուրէթտէ ալարագ,

— Ազիզէմ, սիզին վէ միւսաֆիրլէրիմիզին սըհհէթլերինէ. ումարըմ քի ավտա պուլունամատըղմատան տօլայը պանա աֆվ իտէրլէր, տէտի։

Տը Քրէյլ.—(գատէհինի պօշալթարագ.) Աֆիյէթլէր օլսուն, պունա տէրլէր խասթալըղը թանգիր իթմէք։

Տինա, գատէհլերի թէքրար տօլտուրթը։ Ազ վագըթտա միւքեալէմէ՝ ումումիյէթ վէ քէյֆլի պիր հալ քէսպ իթտի։

Պազըլարը՝ ավ հիքեաեէլերի իթմէքտէ վէ տիկէրլերի ահվալը սիեասիեէ իւզերինէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր։ Բաուլ իսէ, զէվճէսինէ եարտըմ իթմէք իւզրէ, պիր եանտան օ պիր եանա կիտիպ կէլմէքտէ, գատէհլերի տօլտուրմագտա, քէնտինինքինի տէ «ըգ սըգ պօշալթմագտա իտի. • տէրէճէտէ քի, չօգ սիւրմէզտէն պիզզաթ ֆէվգէլատէ չէն կէօրիւնմէեէ պաշլատը։

Բաուլ, պիր արա աչըգտա օթուրմուշ օլան կօվէնէ եագլաշարագ,

— Պէն, պանա լազըմ օլանը պիլիրիմ։ Էվվէթ, ազիզիմ, զէվգ, էյլէնճէ պէնի էյի իտէճէք տիր... Թունա քէօյլիւլերինէ մախսուս էօմիւր՝ պանա ասլա եարամազ... Իմտի, ա՛ռչ, էյլէնէլիմ, զէվգ իտէլիմ, պիզտէն սօնրա տիւնեա հիչ տիր... տէտի։

Կօվէն.— (քէնտի քէնտիյէ.) Պիչարէ, սէրիսօղ օլմուշ. քի՞մ պիլիր, պէլքի տէ սէօյլէտիկի տօղրու տըր։

Կիճէ գարանլըղը եավաշ եավաշ էթրաֆը գաբլամագտա օլուպ, չաթօնընն պիւյիւք հավլիսինտէ, էֆէնտիլերինէ պէքլէմէքտէ օլան արապալարընն ըՀՀգը ֆէնէրլերի՝ թաամ սալասընընն բէնչիրէլերինտէն կէօրիւնմէքտէ իտի։

Ախըրլարընն եագընընտա տուրան սէյիսլեր՝ հարեքէթ վագթը իչարէթինի վէրմէք-

միւղաքէրսէթ պաշա չըգամամըշ տըր։— Տիկէր թար ագիսան Էվրօբաեա գարշը բէ-գապէթ իթմէք իւղրէթ Ամէրիզատա կազ ֆիեաթը թէնզ իլ իտիլէրէք, պու եիւ-տէն Էվրօբանըն տախի իսթիֆատէ իտէ-ճէկի, վէ կազ ֆիեաթընըն եիւքսէլմէսի-նէ մանկլլ գալմաեաճաղը մէմուլ օլունը-եօր։

—Սիրքէճիտէ Եէնի խանտա վուգու պուլան ճինայէթ վէ սիրգաթը մալիւմէ-նին ֆաիլլերի օլմագլա մաղնուն օլան Միքէ իլէ Նիգոլաս նամ շախսլար զապը-թաճա տէրտէսթ իտիլմիշլէր տիր։ Պունլարը-ըն բէֆիգլէրի օլուպ ֆիրար իթմիշ պուլընան Նիգոլի իլէ Եօրկի՝ արանմագտա տըրլար։

—Բազար կիւնիւ Բիրէտէն Իզմիրէ կիտէն Ալպանիա վաբօրը, Սուրիէ խաթ-թընա իլէյէն Ռուս վաբօրը, Օտէսատան կէլէն Զարիցա վաբօրը, եօլտա չիտատէթլի ֆուրթունաեա թութուլարագ, խայլի թէն-ւիքէլէր կէչիրմիշլէր տիր։ Զարիցա վա-բօրը Օտէսատան չըգտըրը սըրատա չէհրի մէզքիւրէ քիւլլիյէթլի գար եազմագտա օլուպ, սօգագլարաա եարըմ մէթրօ գար թօբլանմըշ տըր։

—Էրէյլիտէն Վարնաեա կիթմէքտէ օ-լան պիր Եունան եէլքէն կէմիսի, չիտ-տէթլի պիր ֆուրթունաեա թութուլարագ, թէքէ-Վիրան նամ մահէլլատ գարաեա տիւ-չիւպ բարչալանմըշ վէ 8 թայֆասընտան ճոը պօղուլմըշ տըր։

—Բէսթէնճէտէն 76 վէ Սէվասթօբօլ-տան 300 Իսլամ մուհաճիրլէր՝ Տէրիսաա-տէթէ կէլմիշլէր տիր։ Սէվասթօբօլտան կէլէնլեր՝ Իսկէնտերունա կէօնտէրիլճէք-լէր տիր։

—Բազար սապահը Այիսթէֆանօստա հարիգ զուհուր իտէլէք, 3 խանէ եանմըշ տըր։ Ամէէ չըգան խանէ 500 լիրաեա սի-կուրթալը վէ պօշ օլաբղընտան, զապը-թաճա թահգըգաթ իճրա իտիլմէքտէ տիր։ Հարիգին տիւշմէնլիք էսէրի օլաբղը զանն օլունըյօր։

—Պէյօղլընտա Սինէմ-քէօյիւնտէ Սօ-թիրի նամ քիմսէյի գաթլ իթմիշ օլան Գօյշ Տիանի նամ շախս, տիւն Մահքէմէյի ճինայէթտէն 15 սէնէ միւտտէթլէ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլմուշ տըր։

—Դալաթատա Քէմանքէշ սօգաղընտա թօհաֆիյէ թահիրի Ռ. Սթրանկէլօն իլէ Քիւչիւք Մէլլէթ-խանընտա թիւթիւն թա-ճիրի Սթրանկէլօն իշխարը իքլաս իթմիշ-լէր տիր։ Իքինճի միւֆլիսին աչբղը 5000 լիրա բատտէսինտէ տիր։

—Իզմիրտէ չէչէք խասթալըղընըն չիտ-տէթի տազմըշ տըր։

—Օլլինկ սամ Ալման վաբօրը, Ատ-բիաթիգ տէնիզինտէ ֆուրթունայա թու-թուլարագ, պաթմըշ վէ եօլճըլարտան բէք չօղու զարդ օլմըշ տըր։

—Բազար իրթէսի ագշամը Ֆընտըգլը-տա Աքիֆ իսմինտէ պիր Իսլամ տէլիգան-լըսը, Պէյօղլունա կիսիպ կէլմէք իւղրէ աթա բաքիպ օլուպ, ալապիտիկինէ գօշ-տուրմագտա իքէն, պիր իքի քիշիյէ չարբ-բըպ, ազ չօգ աղըր սուրէթտէ եարալա-ալը կիպի, պիր Ավսթրիալը գատընը տախի տէվիրմիշ, վէ պիր գաչ եէրինտէն աղըրճա եարալամըշ օլմասըյլա, պիչարէ սէտեա իլէ Ավսթրիա խասթախանէսինէ նագլ իտիլմէսինտէն իքի սաաթ սօնրա, միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր։ Իւչ կիւն էվվէլ վալիտէսինին իւչ մէճիտիէ-սինի սիրգաթլէ էվինտէն ֆիրար իթմիշ օլան մէրգում Աքիֆ՝ զապըթաճա տէր-տէսթ իտիլմիշ տիր։

—Հալէպին հէր թարաֆընտա վէ Շամ-տա գօլէրատան էսէր գալմամըշ, վէ Շամ-տա 9—10 կիւնէյն պէրի գօլէրա վու-գուաթը օլմամըշ տըր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

ՏԻԻՅՈՒՆԸ ՄԻԻՊԷՏՏԷԼԷԻ ՕՍՄԱՆԻԷՆԻՆ ԹԷՎՀԻՏԻ

ԹԱՀՎԻԼԱԹԸՆ ՄԻԻՊԱՏԷԼԷՍԻ

Տիւյունը միւպէտտէլէի Օսմանիէ թահ-վիլաթընըն՝ թահվիլաթը միւպէտտէլի մուվագգաթա իլէ միւպատէլէսի, բազար, ճումա վէ եօրթու կիւնէրինտէն մա-տա, հէր կիւն, ալաֆ. սաաթ 10տան 3է գատար, Գալաթատա, Օսմ. պանգասընըն էսհամ չիւպէսինտէ իճրա օլունաճագ, վէ թէպտիլ իտիլէճէք թահվիլաթընը նումէրօ-լարընը դայա իթմէք իւղրէ պօրտրօլար ի-լէ խիւլասա բուսուլարը՝ էսհամ սահիպ-լէրինին թահթը էմրինտէ պուլունաճագ տըր։

Էսհամ սահիպլէրի, իճրասընա միւգ-թէտիր օլմատրգլարը հալտէ, պանգա մէմուրլարը՝ պօրտրօլարը վէ սահրէյի թէրթիպ իտէճէքլէր տիր։

Էսհամ սահիպլէրի՝ իսիմլէրինի, իգա-մէթկեահլարընը վէ էսհամը թէսլիմ իթ-տիքլէրի թարիխի գայտ իյլէեճէքլէր տիր։ Պօրտրօլար, զաեէթ տօղրու օլարագ, իքի նիւսխէ թանզիմ իտիլճէք, վէ օգունմազ եախատ սիլինմիշ նումէրօլարը հավի պօր-տրօլար ըստտ օլունաճագ տըր։

Սէրմայէնին միւպատէլէսի գապկի օլ-մաեան գըսմը իլէն, իքմալը քիւսուրաթ իթմէք իւղրէ, թահվիլաթի վէրիլմեէճէկի ճիհէթլէ, էսհամ սահիպի՝ մուամէլէի թէպ-տիլիճէտէն քիւսուր գալան միգտարը ալ-մագ մը եօգսա պիր մուվագգաթ սէհիմ ալմագ իւղրէ իւսթ թարաֆընը թամամ-լամագ մը արզուսինտէ պուլընտըղընը՝ խիւլասա ճէավէլինտէ եաղաճագ տըր։

Իքմալը քիւսուրաթա մահսուս թահվի-լաթընը ֆիյաթը՝ թահվիլաթընը թէսլիմ ի-տիլտիկի կիւն թայինին իտիլէճէք տիր։ Էմ-րը թէէտիեէ իսէ, մուվագգաթ թահվի-լաթընը վէրիլտիկի ղէման վուգու պուլա-ճագ տըր։

Էսկի թահվիլաթ, նումէրօլը պօրտրօլար վէ խիւլասայը հիսապկէ իկէ թէսլիմ իտիլ-տիկինտէ, պանգա, նամա մուհարրէր պիր մագպուզ սէնէտի վէրէճէք տիր քի, թէվհիտ իտիլմիշ տիւեունընը թահվիլաթը մուվագգաթասընը՝ ալմագ, եախատ թահ-վիլաթընը քիւսուրաթ հիսապընը թէսվիյէ իթմէք իչին, համիլի, իչպու մագպուզ սէնէտինի նիզամը տաիրէսինտէ իմզալա-եարագ իեատէյէ մէճպուր տըր։

Թահվիլաթը մուվագգաթա՝ պիր վէ եախատ պէչ գուբիւրիւ հավի օլմագ իւղ-րէ թէրթիպ գըլընաճագ տըր։ Պունլար, սօնրա պիլա մասրաֆ, թահվիլաթը գա-թիէ իլէ միւպատէլէ իտիլճէք տիր։

Թէսլիմ իտիլմիշ օլան էսհամը թէագիգ իչին, միւմքին մէրթէպէ աղ պիր զէման-տան իպարէթ օլմասընա էհէմմիյէթ վէրի-լէճէք օլան մէօնլէթ՝ մագպուզ սէնէտին-տէ մուհարրէր պուլընաճագ տըր։ 20—8

ՄԱԹՊԱԱՄԸԶ ԻԼԱՆԸ

Մաթպաամըզտա, էրմէնիէ, թիւրք-ճէ, ֆրանսըզճա քիթապ, ռիսալէ, պէ-եանամէ վէ հէր տիւրլիւ իլանթ իլէ, տիւյիւն վէ ճէնաղէ պիլէթլէրի, բօլիցա, գարթ տ'ատրէս վէ հէր լիսանտան գարթ տը վիզիթլէր վէ սարէ թապ օլունուր։ Սիքարըշաթընն մաթլուպ սուրէթտէ իճրա-սը իչին իհթիմամ վէ տիգգաթ էքսիք օլ-մայըպ, վագթ ու ղէմանըղա տա թէսլիմ իտիլիր։

Մաթպաամըզ, կիճէ սապահա գատար վէ բազար վէ եօրթու կիւնլէրի տաիմա աչըգ տըր։

ԴԱՀԱԹԱ ՊՕՐՏԱՄԸ

Էսհամը ումումի	Ղ.	35 19—
Ռումիլի չըմէնտրֆէրի	ֆր.	139 50
Թահվիլաթը միւմթազէի Օսմ.		501
Օսմ. պանգասը սէնէտաթը		593
Տէվլէթի Ալիէ Ռէյի		376
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.		4 50
Ռէյի ատսիոնս		14 10
Տէրիս. Թրամվայ դրբ.		6
» » թահվ. ֆր.		492
Տէրիսատատէթ Ռըսիմըմ		497 50

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹ

Օսմ. լիրասը 100 ղ.-տան	ղ.	ֆր.
Պէեազ մէճիտիէ ֆարը	107	39
Մէթալիք	102	20
Ֆրանսիզ ալթունը	87	04
Ինկիլիզ լիրասը	109	33
Բօլ	89	10
Գըրմիզ	51	06
Դարպոն դայմէսի	8	67

Սահիպի իմթիեազ վէ մէսուլը դազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՊԱՆԳ ԷՄԲԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սերմահէսի 10,000,000 լիրա

ՇԱՄ ԲԷՅՔՈՆ ՍՏԱՌԻ Պ ԳԱԼԱԹԱՅԻ ՏՐԸ

Իսթանպօլտա, Եէնիճամի մէյատանընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 347 նու-մէրօյա տաիրէտ պիրէր չիւպէ Ի վար տըր։

Լօնտրա վէ Բարիստէ պիրէր պաշլըճա տարէխանէսի մէվճուտ տուր։

(Շիտպեղեր)

Ատալիա,	Ատանա,	Այդըն,
Հալէպ,	Իսկէնտէրիէ,	Էսքիշէհիր,
Էնգարէ,	Պաղտատ,	Պէյրութ,
Պրուսա,	Շամ,	Դօնիա,
Լարնակա,	Գահիրէ,	Մէրսին,
Միտիլլի,	Ուշակ,	Սէլանիք,	Բօրսահտ,
Սամսօն,	Գասթամպօնու,	Սիվաս
Իզմիր,	Թրապիզօն,	Աֆիսօն-Գարահիսար

Պանդը Օսմանի, թահվիլաթ վէ եա-պունա միւմասիլ էվրաղ տէբօղիթօ իտիլ-մէսի մուգապիլինտէ մուայէնէ վատէ իլէ վէ եա հիսապը ճարի իւղրէ ազչէ իգրազ վէ սէնէտաթը թիւճարեէ ըսգօնթօ, վէ մէմալիքի Շահանէ իլէ մէմալիքի էճնէպի-եէնին պաշլըճա չէհիրլէրի իւղէրինէ չէք, էսլիչա վէ գէսարի սէնէտլէրի վէ թէլէկրաֆ բմրլէրի քէշիտէ վէ հիսապը ճարի քիչատ վէ թահվիլաթ իլէ զիկրյմէթ էշեա վէ մէմալիքի Շահանէ իլէ մէմալիքի էճնէպի-եէտէ զուբօն վէ սէնէտ թանէլլ, պօրտա էմրլէրի իճրա. վէ մէսքիւքատ իչթիրա վէ ֆիրատ իթիբարը։

Օսմ. պանգասը՝ պէր վէճհի աթի միւտ-տէթ վէ ֆիյաթ իւղրէ ազչէ տէբօղիթօսը գապուլ իտէր. Մէսէլա,

(2 սէնէ միւտտէթլի տէբօղիթօ իչին սէ-նէվի 100տէ 3 1(2։

(1 սէնէ միւտտէթլի տէբօղիթօ իչին սէնէվի 100տէ 3։

(6 այ միւտտէթլի տէբօղիթօ իչին սէ-նէվի 100տէ 2։

(3 այ միւտտէթլի տէբօղիթօ իչին սէ-նէվի 100տէ 1 1(2։

Իսթանպօլ չիւպէսի, պալէտտէ պէեան օրունան մուամէլաթան պաշգա, էմթաա իւղէրինէ ազչէ իղրազ իյլէտիկի կիպի, էմանէթէն եախատ սատէճ թէվար օլու-լունան էշեաի թիճճարիեի տախի գապուլ լտէր։

Պէյօղլու չիւպէսի՝ էմթաա մուամէլաթը միւսթէնա օլմագ իւղրէ, եօգարըտա գիքր օրունան պիլճիմէ մուամէլաթը իյֆա, վէ պունտան պաշգա Վիլ ու Բարի, Ռումէլի չըմէնտրֆէր թահվիլաթը վէ Եունան պան-գասը, Բանամա վէ սարէ կիպի բիանգ, ը թահվիլաշա տաիր ախղ ու իթա մուամէ-լաթընը իճրա իյլէր։

Իսթանպօլ վէ Պէյօղլու չիւպէլէրի Ռումէլի չըմէնտրֆէր թահվիլաթը բրօմէ-էլէրի տախի ֆիրուխթ, վէ պանգաներ մէ-մալիքինտէքի չիւպէլէրինին քեաֆ-ֆէսի կիպի 100 լիրաեա գատար օլմագ իւղրէ 100տէ 2 ֆաիզ մուգապիլինտէ հի-սապը ճարի իլէ ազչէ գապուլ իտէրլէր։

Ուֆագ հիսապը ճարիլէրէ թէէմինաթ օլմագ իւղրէ Օսմանլը պանգասը 100տէ 3 պէ. ֆայիզլէ Ֆրանսա, վէ 100տէ 3 ֆա-յիզլէ Գերմանիա տէվլէթի էսհամընտան այ-նի գէյմէթտէ պիր միգտար թահսիս իթմիշ տիր քի, իչպու էսհամ թէվմէ օլունան ազչէնէ քէֆալէթ օլարագ այրըճա պիր տօսիէտէ սապլը պուլունմագտա տըր։ Թէվ-մի օլունան ազչէնին միգտարը արթըգ-ճա, թէէմինաթ ազչէսինին տէ միգտարը արթար։

—Բէնտի քէնտինիզէ իթթիրա խի-եօրսընըզ, վալիտէ. թէէմին իտէրիմ քի, սիզ հէնուզ բէք կիւզէլսինիզ. սիզին եիւ-զիւնիզէ պագմադ՝ հէբիմիզ իչին մուճի-պի մահղուզիւեէթ տիր։

Իհթիեար գատընը՝ օղլունուն եիւզիւ-նիւ էօբէրէք,

— Միւտահանէճի, տէտի։

Օեունճըլար, քիւչիւք վէ եուվարլագ պիր մասանընը էթրաֆընտա օթուրտըլար։ Օնտան սօնրա վասի սալատա ,չըմինէտքի աթէչին չաթըրտըսընտան պաշգա պիր սէս իչիտիլմէզ օլաու։ Մալիւմ տիւր քի վիսբ՝ ինկիլիզճէ, սիւքիւթ մանէասընտա օլմա-սըյլա, պու օեուն էսնասընտա լազբրտը օլունամազ։

Իլք բարթի պիթմիշ իքէն, Տինա, գօր-սաժը՝ տանթէլալը կիւզէլ պիր լիպաս կի-յինմիշ, վէ պաշընա՝ ֆիրուզէ վէ էլմաս թաշլարտան եաբըլմըշ տըմուազէլ թապիր օլունընը պիր պեօճէք թաալիգ իթմիշ օլ-տուղը հալտէ, սալօնա կէլտի։

Մէզպուրէ, օեուն մասասընա եագլա-շարագ,

— Բիթմ զայպ իտիեօր, տէյի սօրտու։

— Պէն, տէյի Բաուլ իթթիխարլէ ճէ-վապ վէրտի. մալիւմ եա, պէն սահմա օ-եունտա զայպ իսէն պիր պախթիեարըմ։

Տինա.— Օեունտա պախթիեար օլան՝ սազ ու մուհապպէթտէ պէտպախթ օլուր տէրլէր, ֆագաթ տիգգաթ իտին, պազը տէֆա տարպը մէսէլլէր եանընը։

Բաուլ.— Պէնիմ օ խուսուստա էմնի-եէթի քեամիլէմ վար տըր։

Տինա.— Պէն տէ օեունտա պախթըմը տէնէմէք իսթէրիմ. վագթի միւսայիտ մի տիր։

Տը Բրէյլ.— Պիրինճի բարթիյի չիմտի պիթիրտիք։

Պատէհու մէրգում աեաղա գալգըպ, եէրինի մէզպուրէէ վէրէրէք,

— Պուեուրուն, մատամ, տէտի։

Տինա, պու արա, սէսսիզճէ իչիյլէ մեշ-ղուլ օլան պիսիլիք տիւշէսի կէօրմէքլէ, եանընա կիտիպ,

— Աֆվ իսէրսինիզ մատամ. սիզի չիմ-ալ կէօրտիւմ, տէտի։

Իքի գատընլար, պիլա մուհապպէթ, անճագ սաէթ սաքին օլմասըն իչին եէկ-տիկէրինի տէրաղուշ իթտիլէր։

(Տեվամի)

տէ օլուպ, տավէթլիլերտէն պազըլարը Վէրնօնա կիտէճէք թրէնէ, վէ տիկէրլէրի Հուլպագտա վագը սէյիրէլերինէ ավտէթ իթմէք իւղրէ ,էանալ մուֆարագաթլարընը-տա, տը Ֆլէրթ՝ մէրգումլարը արապա-լարընա գատար թէչեի իթմէքտէ, վէ հաֆթանընն սօնունտա Բարիզէ ավտէթ ի-տէճէկինի ճիւմլէսինէ խապէր վէրմէքտէ իտի։

Տը Բրէյլ.— (տիւչսին գուլաղընտան.) Զօգ չիւքիւր, պու գըշ պուրատա մահ-պուս օլմահաճագսընը. համ օլուն, գարշընըզտա բէք ֆէնա պիր ճէպպար եօգ տըր...

— Պէնիմ արզումտան պաշգա միւրա-տը օլմամասընա զաեէթ տիգգաթը տըր. զաթէն պէն՝ սէվտիկիմ ատէմին պիլէ էսի-բի օլամագ իտիմ։

— Սիզ միւտտէթի էօմրիւնիւզտէ պիր ինսան սէվէճէ՞ քմիսինիզ։

— Էվվէթ, էկէր չէյթանա պէնզեր պիր ատէմ պուլուր իսէմ, սէվէճէյիմ։

Հէր իքիսինին կէօզլէրի եէկտիկէրինէ թէսատիֆ իթտի։ Տը Բրէյլին լէհճէսի ճիւզլիճէ սօլտու։

Տավէթլիլէրին ազիմէթինտէն սօնրա, չաթօտա տօգթօր իլէ ղազէթաճը գալ-տըլար։

Բաուլ, ագշամ թաամընա գատար պիր վիսթ օյնանմասընը թէքլիֆ իթտի։

Տինա, պու արա թուալէթինի թէպտիլ իթմէք իւղրէ քէնտի տաիրէսինէ չըգմըշ իտի։

Ըշըգլարը եագըլմըշ օլան պիսիլիք սա-լօնտա, պիսիլիք տիւշէ՝ տէրունինտէ կիւ-զէլ պիր աթէչ եանմագտա պուլունան եիւքսէք պիր չըմինէնին գարշըսընտա օ-թուրմուշ օլուպ, մէֆրուշաթա միւթալ-լիգ պիր Ղ իլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի։

Տիւգ, վալիտէսինի տէրաղուշ իթմէէ կիտէրէք,

— Վալիտէ, նիչէն գուշլըգ թաամընա էնմէճտինիզ, տէտի։

Պիսիլիք տիւշէս, էօյլէտէն սօնրա ագ-շամա գատար տէօքսիւկիւ կէօզ եաշլարը սէպէպիյլէ, կէօզլէրի հէնուզ գըզարմըշ օլտուղը հալտէ ,կիւլիւմսէմէյէ չալըշարագ,

— Պէնիմ կիպի պունամըշ պիր իհթի-եարընը՝ կէնճլէր արասընտա պուլունմա-սը, ատէթա պիր լէքէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Բէնտի քէնտինիզէ իթթիրա խի-եօրսընըզ, վալիտէ. թէէմին իտէրիմ քի, սիզ հէնուզ բէք կիւզէլսինիզ. սիզին եիւ-զիւնիզէ պագմադ՝ հէբիմիզ իչին մուճի-պի մահղուզիւեէթ տիր։

Իհթիեար գատընը՝ օղլունուն եիւզիւ-նիւ էօբէրէք,

— Միւտահանէճի, տէտի։

Օեունճըլար, քիւչիւք վէ եուվարլագ պիր մասանընը էթրաֆընտա օթուրտըլար։ Օնտան սօնրա վասի սալատա ,չըմինէտքի աթէչին չաթըրտըսընտան պաշգա պիր սէս իչիտիլմէզ օլաու։ Մալիւմ տիւր քի վիսբ՝ ինկիլիզճէ, սիւքիւթ մանէասընտա օլմա-սըյլա, պու օեուն էսնասընտա լազբրտը օլունամազ։

Իլք բարթի պիթմիշ իքէն, Տինա, գօր-սաժը՝ տանթէլալը կիւզէլ պիր լիպաս կի-յինմիշ, վէ պաշընա՝ ֆիրուզէ վէ էլմաս թաշլարտան եաբըլմըշ տըմուազէլ թապիր օլունընը պիր պեօճէք թաալիգ իթմիշ օլ-տուղը հալտէ, սալօնա կէլտի։

Մէզպուրէ, օեուն մասասընա եագլա-շարագ,

— Բիթմ զայպ իտիեօր, տէյի սօրտու։

— Պէն, տէյի Բաուլ իթթիխարլէ ճէ-վապ վէրտի. մալիւմ եա, պէն սահմա օ-եունտա զայպ իսէն պիր պախթիեարըմ։

Տինա.— Օեունտա պախթիեար օլան՝ սազ ու մուհապպէթտէ պէտպախթ օլուր տէրլէր, ֆագաթ տիգգաթ իտին, պազը տէֆա տարպը մէսէլլէր եանընը։

Բաուլ.— Պէնիմ օ խուսուստա էմնի-եէթի քեամիլէմ վար տըր։

Տինա.— Պէն տէ օեունտա պախթըմը տէնէմէք իսթէրիմ. վագթի միւսայիտ մի տիր։

Տը Բրէյլ.— Պիրինճի բարթիյի չիմտի պիթիրտիք։

Պատէհու մէրգում աեաղա գալգըպ, եէրինի մէզպուրէէ վէրէրէք,

— Պուեուրուն, մատամ, տէտի։

Տինա, պու արա, սէսսիզճէ իչիյլէ մեշ-ղուլ օլան պիսիլիք տիւշէսի կէօրմէքլէ, եանընա կիտիպ,

— Աֆվ իսէրսինիզ մատամ. սիզի չիմ-ալ կէօրտիւմ, տէտի։

Իքի գատընլար, պիլա մուհապպէթ, անճագ սաէթ սաքին օլմասըն իչին եէկ-տիկէրինի տէրաղուշ իթտիլէր։

(Տեվամի)